

10. FAO vydylyt' \$50 mln dopomohy dlya sil's'koho naselennya Ukrayiny [FAO will provide \$ 50 million in assistance to Ukraine's rural population]. URL: <https://agroportal.ua/news/ukraina/fao-vidilit-50-mln-dopomogi-dlya-sil'skogo-naselennya-ukrajini>

11. Ferhyuson N. (2017). Tsyvilizatsiya. Yak Zakhid stav uspishnym [How the West has become successful]. L.: Nash format, 488 s.

12. Yaponiya vvela embargo na eksport v Rossiyu i Belarus' okolo 300 tovarov i tekhnologiy [Japan imposed an embargo on exports to Russia and Belarus of about 300 goods and technologies]. URL: <http://uaprom.info/news/183309-yaponiya-vvela-embargo-eksport-rossiyu-belarus-okolo-300-tovarov-tehnologij.html>

13. Giertych M. (2007). Wojna cywilizacji w Europie. Warszawa: LPR, 32 s.

ДАНІ ПРО АВТОРА

Студінський Володимир Аркадійович, кандидат економічних наук, доктор історичних наук, виконавчий директор Науково-дослідного навчального центру «ПринцепС»

а/с 123, м. Київ, 03191, Україна

orcid.org/0000-0002-6513-8612

e-mail: studzinskiw@bigmir.net

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Студинский Владимир Аркадьевич, кандидат экономических наук, доктор исторических наук, исполнительный директор Научно-исследовательского учебного центра «ПринцепС»

а/я 123, г. Киев, 03191, Украина

e-mail: studzinskiw@bigmir.net

DATA ABOUT THE AUTHOR

Studinski Volodymyr, Ph.D. in Economical Science, D. in Historical Science, Executive Director of the PrincipS Research and Training Center

Box 123, Kiev, 03191, Ukraine

e-mail: studzinskiw@bigmir.net

УДК 321.01:364.548

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2022-52-84-89>

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Адаменко І. П.

Актуальність теми дослідження. Забезпечення цілеспрямованого впливу на суспільний розвиток потребує формування та реалізації дієвої державної політики у сфері соціального захисту населення з врахуванням адаптаційних змін інституційного забезпечення у фінансово-бюджетній сфері. Обґрунтований вибір інструментів державної політики у сфері соціального захисту населення сприятиме стабілізації соціально-економічних процесів та підвищенню добробуту громадян.

Постановка проблеми. Вагомими завданнями в сучасних умовах є: підвищення соціальної ефективності та забезпечення соціальної справедливості; удосконалення інструментарію державного регулювання соціальних процесів; оптимальний вибір інструментів зміцнення фінансового забезпечення у сфері соціального захисту; оптимізація структури бюджетних видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення доволі поширена в наукових дослідженнях. Це роботи відомих зарубіжних та вітчизняних науковців: Дж. Кейнса, Ф. Лассалля, П. Самуельсона, А. Сміта, В. Танзі, Л. Баранник, С. Качули, Л. Козарезенко, Е. Лібанової, Л. Лисяк, І. Лук'яненко, А. Мазаракі, В. Макогон, О. Насібової, М. Пасічного, Д. Полозенка, І. Чугунова та інших.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Зазначені вище питання актуалізуються у зв'язку з погіршенням тренду соціально-економічного розвитку, що вимагає розв'язання низки конкретних завдань, пов'язаних з підвищенням обґрунтованості державної політики у сфері соціального захисту населення.

Постановка завдання, мети дослідження. Завданнями дослідження є: розкрити роль державної політики у сфері соціального захисту населення на даному етапі розвитку суспільних відносин; обґрунтувати особливості формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення; здійснити аналіз та оцінку видатків державного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення. Метою дослідження є розкриття стратегічних напрямів державної політики у сфері соціального захисту населення в умовах інституційних перетворень.

Метод або методологія проведення дослідження. У статті застосовано сукупність методів наукового дослідження: системного підходу, статистичного аналізу, структурування, синтезу та ін.

Викладення основного матеріалу (результати роботи). Розкрито роль державної політики у сфері соціального захисту населення на даному етапі розвитку суспільних відносин. Обґрунтовано особливості формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення. Здійснено аналіз та оцінку видатків державного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення. Визначено стратегічні напрями державної політики у сфері соціального захисту населення в умовах інституційних перетворень.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути використані в процесі формування та реалізації бюджетної політики.

Висновки відповідно до статті. Розробка дієвої державної політики у сфері соціального захисту населення передбачає необхідність адаптації її інструментарію до соціально-економічних процесів. В умовах розвитку суспільних відносин, посилення ролі системи соціального захисту населення у стабілізації суспільних процесів вагомим завданням є удосконалення фінансового механізму соціального забезпечення виходячи з поглибленого аналізу та оцінки бюджетних видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення.

Ключові слова: державна політика, державна фінансова політика, видатки бюджету, соціальний захист населення, соціальне забезпечення, фінансове забезпечення.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА В СФЕРЕ СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ НАСЕЛЕНИЯ

Адаменко И. П.

Актуальность темы исследования. Обеспечение целенаправленного влияния на общественное развитие требует формирования и реализации действенной государственной политики в сфере социальной защиты населения с учетом адаптационных изменений институционального обеспечения в финансово-бюджетной сфере. Обоснованный выбор инструментов государственной политики в сфере социальной защиты населения будет способствовать стабилизации социально-экономических процессов и повышению благосостояния граждан.

Постановка проблемы. Весомыми задачами в современных условиях являются: повышение социальной эффективности и обеспечение социальной справедливости; усовершенствование инструментария государственного регулирования социальных процессов; оптимальный выбор инструментов укрепления финансового обеспечения в сфере социальной защиты; оптимизация структуры бюджетных расходов на социальную защиту и социальное обеспечение.

Анализ последних исследований и публикаций. Проблематика формирования и реализации государственной политики в сфере социальной защиты населения достаточно распространена в научных исследованиях. Это работы известных зарубежных и отечественных ученых: Дж. Кейнса, Ф. Лассалю, П. Самуэльсона, А. Смита, В. Танзи, Л. Баранник, С. Качулы, Л. Козарезенко, Э. Либановой, Л. Лисяк, И. Лукьяненко, А. Мазараки, В. Макогон, О. Насибовой, М. Пасечного, Д. Полозенка, И. Чугунова и других.

Выделение неисследованных частей общей проблемы. Указанные выше вопросы актуализируются в связи с ухудшением тренда социально-экономического развития, что требует решения ряда конкретных задач, связанных с повышением обоснованности государственной политики в сфере социальной защиты населения.

Постановка задачи, цели исследования. Задачами исследования являются: раскрыть роль государственной политики в сфере социальной защиты населения на данном этапе развития общественных отношений; обосновать особенности формирования и реализации государственной политики в сфере социальной защиты населения; осуществить анализ и оценку расходов государственного бюджета на социальную защиту и социальное обеспечение. Целью исследования является раскрытие стратегических направлений государственной политики в сфере социальной защиты населения в условиях институциональных преобразований.

Метод или методология проведения исследования. В статье применена совокупность методов научного исследования: системного подхода, статистического анализа, структурирования, анализа, синтеза и др.

Изложение основного материала (результаты работы). Раскрыта роль государственной политики в сфере социальной защиты населения на данном этапе развития общественных отношений. Обоснованы особенности формирования и реализации государственной политики в сфере социальной защиты населения. Осуществлен анализ и оценка расходов государственного бюджета на социальную защиту и социальное обеспечение. Определены стратегические направления государственной политики в сфере социальной защиты населения в условиях институциональных преобразований.

Область применения результатов. Результаты исследования могут быть использованы в процессе формирования и реализации бюджетной политики.

Выводы соответствия со статьей. Разработка действенной государственной политики в сфере социальной защиты населения предусматривает необходимость адаптации ее инструментария к

социально-экономическим процессам. В условиях развития общественных отношений, усиления роли системы социальной защиты населения в стабилизации общественных процессов весомой задачей является усовершенствование финансового механизма социального обеспечения исходя из углубленного анализа и оценки бюджетных расходов на социальную защиту и социальное обеспечение.

Ключевые слова: государственная политика, государственная финансовая политика, расходы бюджета, социальная защита населения, социальное обеспечение, финансовое обеспечение.

THE GOVERNMENT POLICY OF SOCIAL PROTECTION

Adamenko Iryna

Relevance of the research topic. Ensuring purposeful influence on social development requires the formation and implementation of effective state policy in social protection, taking into account the adaptive changes of institutional support in the financial and budgetary sphere. Reasonable choice of instruments of state policy in social protection will help stabilize socio-economic processes and improve the welfare of citizens.

Formulation of the problem. Essential tasks in current conditions are: increasing social efficiency and ensuring social justice; improving the tools of state regulation of social processes; optimal choice of tools to strengthen financial security in social protection; optimization of the structure of budget expenditures on social protection and social security.

Analysis the latter research and publications. Problems of formation and implementation of government policy of social protection are pretty common in research. These are the works of famous foreign and domestic scientists: J. Keynes, F. Lassalle, P. Samuelson, A. Smith, V. Tanzi, L. Barannik, S. Kachula, L. Kozarezenko, E. Libanova, L. Lysyak, I. Lukyanenko, A. Mazaraki, V. Makogon, O. Nasibova, M. Pasichny, D. Polozenko, I. Chugunov and others.

Selection of unexplored parts of the general problem. The above issues are relevant in connection with the deteriorating trend of socio-economic development, which requires the solution of some specific tasks related to improving the soundness of state policy in social protection.

Problem setting, research goals. The objectives of the study are: to reveal the role of public policy in the field of social protection at this stage of development of public relations; to substantiate the peculiarities of the formation and implementation of state policy in the field of social protection; to analyze and evaluate the state budget expenditures on social protection and social security. The study aims to reveal the strategic directions of state policy in the field of social protection in the context of institutional change.

Methods. The article uses a set of research methods: a systematic approach, statistical analysis, structuring, synthesis, etc.

Results. The role of government policy of social protection at the current stage is revealed. The peculiarities of the formation and implementation of social protection are substantiated. Furthermore, we analyzed and assessed central budget expenditures on social protection and social security. Finally, the strategic directions of the state policy in the field of social protection of the population in the conditions of institutional transformations are determined.

Practical implications. The study results can be used in the process of forming and implementing budget policy.

Conclusions. Developing an effective government policy in social protection implies the need to adapt its tools to socio-economic processes. In the development of social relations, strengthening the role of social protection in stabilizing social processes is an important task to improve the financial mechanism of social security based on in-depth analysis and evaluation of budget expenditures on social protection and social security.

Keywords: state policy, state financial policy, budget expenditures, social protection, social welfare, financial security.

JEL classification: E60, H55, H60.

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах розвитку суспільних відносин вагомим завданням є підвищення обґрунтованості державної політики у сфері соціального захисту населення. Забезпечення цілеспрямованого впливу на суспільний розвиток потребує формування та реалізації дієвої державної політики у сфері соціального захисту населення з врахуванням адаптаційних змін інституційного забезпечення у фінансово-бюджетній сфері. Обґрунтований вибір інструментів державної політики у сфері соціального захисту населення сприятиме стабілізації соціально-економічних процесів та підвищенню добробуту громадян. Вагомими завданнями у сфері соціального захисту населення залишаються: підвищення соціальної ефективності та забезпечення соціальної справедливості; удосконалення інструментарію державного регулювання соціальних процесів; оптимальний вибір інструментів зміцнення фінансового забезпечення у сфері соціального захисту; оптимізація структури бюджетних видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення.

Ступінь дослідження даної проблеми вченими. Проблематика формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення доволі поширена в наукових дослідженнях. Це роботи відомих зарубіжних та вітчизняних науковців: Дж. Кейнса, Ф. Лассалля, П. Самуельсона [11], А.Сміта [12], В. Танзі, Л. Баранник [1], С. Качули [3], Л. Козарезенко, Е. Лібанової, Л.Лісяк [4], І. Лук'яненко, А. Мазаракі, В. Макогон [5-6], О. Насібової [7, 13-14], М. Пасічного [10], Д. Полозенка, І. Чугунова [13-14] та інших. Разом з тим, в умовах економічних перетворень важливим є подальше удосконалення регуляторних фінансових механізмів забезпечення процесів соціального захисту населення.

Метою дослідження є розкриття стратегічних напрямів державної політики у сфері соціального захисту населення в умовах інституційних перетворень.

Завдання дослідження. Для досягнення зазначеної мети поставлено такі завдання: розкрити роль державної політики у сфері соціального захисту населення на даному етапі розвитку суспільних відносин; обґрунтувати особливості формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення; здійснити аналіз та оцінку видатків державного бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення.

Методи дослідження. У даному дослідженні використано системний метод: при розкритті ролі державної політики у сфері соціального захисту населення. Порівняльний метод застосовано з метою узагальнення та систематизації особливостей формування та реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення. Факторний метод та наукового абстрагування використано при розкритті стратегічних напрямів державної фінансової політики у сфері соціального захисту населення.

Результати дослідження. Державна політика у сфері соціального захисту населення спрямована на забезпечення суспільних потреб, розвитку соціуму та умов його життєдіяльності, нейтралізації соціальних ризиків, збалансованого, довгострокового сталого розвитку інституційних складових системи соціального захисту. Разом з цим, завдання державної політики у сфері соціального захисту населення взаємозалежні з окресленими стратегічними та тактичними пріоритетами суспільного розвитку. Забезпечення соціальної стабільності можливе за умов нейтралізації провалів ринку, створення сприятливих умов для економічного зростання, консолідації зусиль усіх членів суспільства в координатах «держава-бізнес-громадянське суспільство-індивід».

На даному етапі соціально-економічного розвитку вагомим завданням є підвищення якісного рівня державної фінансової політики яка є невід'ємною складовою системи фінансового забезпечення соціального захисту. Реалізуючи підтримуючу, розвиваючу та регулюючу функції державна фінансова політика має ґрунтуватися на збалансуванні інтересів держави, місцевого самоврядування і економічних суб'єктів, сукупності динамічних інституційних взаємовідносин у сфері формування і розподілу фінансових ресурсів для підвищення базових державних соціальних стандартів і гарантій, стимулювання розвитку людського потенціалу, збільшення рівня зайнятості, посилення демографічної стійкості, активізації темпів соціально орієнтованого економічного зростання із дотриманням принципів системності, адаптивності, ефективності, результативності, відкритості [3].

Пріоритетними завданнями державної фінансової політики України є модернізація фінансової системи з метою створення умов для зростання валового внутрішнього продукту. Разом з цим, з урахуванням економічної динаміки в попередні роки, прогнозований обсяг даного показника у середньостроковій перспективі не досягне відповідного показника 2013 року. Фактичний розмір прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць в рази перевищує розмір визначений органами державної влади. Відповідно до Закону «Про Державний бюджет України на 2022 рік» передбачені суттєві зміни у фінансовій частині щодо соціального захисту населення. Зокрема, передбачено: зменшення пільг та житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг; збільшення фінансування забезпечення житлом сімей загиблих воїнів України та ветеранів війни (5,5 млрд грн у 2022 році; 901 млн грн у 2021 році); збільшення фінансування пілотного проекту «Розвиток соціальних послуг» (100 млн грн у 2022 році; 10 млн грн. у 2021 році. Вагомим завданням державної політики у сфері соціального захисту населення залишається підтримка громадян похилого віку. На даний час, 75 відсотків громадян, які втратили працездатність отримують соціальні виплати в розмірі до двох прожиткових мінімумів. Разом з цим, вагомим завданням державної політики у сфері соціального захисту населення є здійснення заходів щодо наближення розміру прожиткового мінімуму до його реальної величини.

Виходячи із таблиці 1 у 2021 році зменшення видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення спостерігається в частині соціального захисту пенсіонерів. Суттєве збільшення спостерігається щодо соціального захисту інших категорій населення (табл. 1).

Таблиця 1. Видатки Державного бюджету України на соціальний захист та соціальне забезпечення 2017–2021 роки, млрд. грн.

Показники	2017	2018	2017-2018	2019	2020	2019-2020	2021
Всього видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення	144,5	163,9	154,2	218,6	322,7	270,7	292,3
Соціальний захист на випадок непрацездатності	2,1	1,7	1,9	2,7	2,6	2,6	3,0
Соціальний захист пенсіонерів	133,5	150,1	141,8	182,3	202,3	192,3	183,5
Соціальний захист ветеранів війни та праці	1,5	1,4	1,4	1,4	1,6	1,5	1,6
Соціальний захист сім'ї, дітей та молоді	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Допомога у вирішенні житлового питання	1,6	3,8	2,7	25,5	38,6	32,1	39,2
Соціальний захист інших категорій населення	5,7	6,2	5,9	6,2	70,7	38,5	63,4
Фундаментальні та прикладні дослідження і розробки у сфері соціального захисту	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,04
Інша діяльність у сфері соціального захисту	0,1	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3

Джерело: розраховано автором на основі даних Державної казначейської служби України [8].

Враховуючи динаміку надходження доходів Державного бюджету України у попередні роки зростають ризики щодо забезпечення бюджетної збалансованості. Разом з цим, до основних завдань відповідно до

стратегічного плану діяльності Міністерства соціальної політики України на середньострокову перспективу, які визначають архітектуру бюджетних видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення віднесено: підвищення рівня пенсійного забезпечення; проведення щорічної індексації пенсій; запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування; зменшення дефіциту Пенсійного фонду України; посилення відповідальності за несплату та ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, інших обов'язкових платежів до Пенсійного фонду України; створення механізму призначення пенсій особам, які досягли пенсійного віку, без їх звернення до державних органів [9].

Необхідно відзначити, що використання державної політики у сфері соціального захисту населення як ефективного інструменту на даному етапі ускладнює циклічна асиметрія, яка посилюється через зміни економічної кон'юнктури. У зв'язку з цим вагомим завданням як в країнах з трансформаційною, так і розвинутою економікою постає гармонізація структури бюджетних витрат. Зокрема, специфіка європейської моделі бюджетної політики щодо соціального захисту населення визначається значною роллю глибоких інтеграційних процесів у забезпеченні розвитку Євросоюзу. Однак через значні коливання економічної кон'юнктури виникають труднощі щодо фінансування соціальних проектів, нагальною потребою є стримування зростання державних витрат та перегляд їхньої структури [6].

Отже, визначення пріоритетності у фінансуванні соціального захисту населення є важливою складовою структурних соціально-економічних перетворень. Важливим в умовах економічних перетворень є посилення ефективності бюджетних видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення, що передбачає удосконалення їх структури з урахуванням необхідності оптимізації видаткової частини бюджету в цілому. Вагомим завданням є узгодження державної політики у сфері соціального захисту населення з бюджетною політикою у сфері видатків виходячи із принципу наукової обґрунтованості державних соціальних стандартів. Соціальний захист в державі має охоплювати наступні напрямки: створення умов, що дозволяють громадянам заробляти собі на життя способами, що не суперечать закону; забезпечення кожному громадянину визначеного мінімуму соціальних благ і послуг; забезпечення прожиткового мінімуму і надання матеріальної допомоги тим, хто опинився під дією відповідних ризиків; забезпечення максимально можливої стабільності громадського життя.

Висновки. Розробка дієвої державної політики у сфері соціального захисту населення передбачає необхідність адаптації її інструментарію до соціально-економічних процесів. В умовах розвитку суспільних відносин, посилення ролі системи соціального захисту населення у стабілізації суспільних процесів вагомим завданням є удосконалення фінансового механізму соціального забезпечення, який повинен здійснюватися, виходячи з поглибленого аналізу і оцінки бюджетних видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення. Державна політика у сфері соціального захисту населення має створювати інституційні умови функціонування системи соціального захисту та забезпечення населення на основі встановлення правил та норм, які у сукупності спрямовані на цілеспрямоване формування механізму та реалізацію активного впливу на соціально-економічний розвиток країни, підвищення стандартів життя та добробуту громадян. Адаптація державної політики у сфері соціального захисту населення до ендогенних умов та викликів, які впливають на стратегічні та тактичні пріоритети суспільного розвитку, значною мірою пов'язана зі зміною інституційного середовища суспільства. Основні напрями модернізації інституційного середовища функціонування системи соціального захисту населення мають враховувати особливості розвитку інституціональних складових системи державного фінансування соціальної сфери, що надасть можливість підвищити якість державних послуг у соціальній сфері.

Список використаних джерел

1. Баранник Л. Б. Фінансове забезпечення системи соціального захисту населення: теоретичний аспект. *Вісник ДДФА. Економічні науки*. 2014. № 1. С. 8–15.
2. Європейська соціальна хартія від 03.05.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#n3.
3. Качула С. В. Державна фінансова політика соціального розвитку: монографія. Київ: КНТЕУ, 2019. 424 с.
4. Лисяк Л. В. Фінансове забезпечення соціального захисту населення в Україні: проблеми та перспективи. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка»*. 2017. Вип. 11(1). С. 23–30.
5. Макогон В. Д. Бюджетні видатки у системі соціально-економічного розвитку країни. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2016. № 3. С. 114–124.
6. Макогон В. Д. Бюджетна політика у країнах ЄС. *Вісник КНТЕУ*. 2011. № 6. С. 36–46.
7. Насібова О. В. Фінанси соціального захисту населення: монографія. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 372 с.
8. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/>
9. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/documents/5959.html>
10. Пасічний М. Д. Фінансова політика держави: монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2019. 440 с.
11. Самуельсон П. Э., Нордхаус В. Д. Экономика. 19-е изд.; пер. с англ. М.: Вильямс, 2015. 1360 с.
12. Смит А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Київ: Port-Royal. 2001. 594 с.
13. Chugunov I., Nasibova O. Financial support of social protection of the population in countries with developed and transformation economy. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2021. 11/01-XVII. pp. 154–158.

14. Chugunov I., Nasibova O. Public funding of social protection: Impact on social indicators in Eurozone countries. *Investment Management and Financial Innovations*. Vol. 18. Issue 2. 2021. pp. 181–192.

References

1. Barannyk, L. B. (2014). *Finansove zabezpechennia systemy sotsialnoho zakhystu naselennia: teoretychnyi aspekt* [The financial support of people's social protection system : the theoretical aspect]. *Visnyk DDFA – Herald of DSAF*, 1. 8–15. [in Ukr].
2. Yevropeys'ka sotsial'na khartiya vid 03.05.1996 [European Social Charter dated 03.05.1996]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#n3. [in Ukr].
3. Kachula, S. V. (2019). *Derzhavna finansova polityka sotsialnoho rozvytku* [State financial policy of social development]. Kyiv: Kyiv. nac. torg.-ekon. un-t, 424 p. [in Ukr].
4. Lysiak, L. V. *Finansove zabezpechennia sotsial'noho zakhystu naselennia v Ukraini: problemy ta perspektyvy* [Financial support of social protection of the population in Ukraine: problems and prospects]. *Visnyk Dnipropetrovs'koho universytetu. Seriya «Ekonomika»*, 11(1). 23–30. [in Ukr].
5. Makohon, V. D. (2016). *Biudzhetni vydatky v sotsialno-ekonomichnomu rozvytku krainy* [Budget expenditures in the socio-economic development of the country]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, 3. 114-124. [in Ukr].
6. Makohon, V. D. (2011). *Biudzhetna polityka u krainakh YS* [Fiscal policy in the extreme EU]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu*, 6. 36-46. [in Ukr].
7. Nasibova O. V. (2021). *Finansy sotsial'noho zakhystu naselennia* [Finances of social protection of the population]. Kyiv: Kyiv. nac. torg.-ekon. un-t, 372 p. [in Ukr].
8. Ofitsiynyi sait Derzhavnoi kaznacheiskoi sluzhby Ukrainy [Official site of the State Treasury Service of Ukraine]. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/>. [in Ukr].
9. Ofitsiynyy sayt Ministerstva sotsial'noyi polityky Ukrainy [Official site of the Ministry of Social Policy of Ukraine]. URL: <https://www.msp.gov.ua/documents/5959.html>. in Ukr].
10. Pasichnyj, M. D. (2019). *Finansova polityka derzhavy* [Financial policy of the state], Kyiv. nats. torh. ekon. unt., Kyiv, 440 p. [in Ukr].
11. Samuel'son, P. E., Nordkhaus, V. D. (2015). *Ekonomyka* [Economics]. 19nd ed. (Trans.). Moscow: Vyl'yams. 1360 p. [in Rus].
12. Smit A. (2001). *Dobrobut natsiy. Doslidzhennia pro pryrodu ta prychyny dobrobutu natsiy* [An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations], Port-Royal, Kyiv, 594 p. [in Ukr].
13. Chugunov I., Nasibova O. (2021). *Financial support of social protection of the population in countries with developed and transformation economy*. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*, 11/01-XVII. 154–158. [in Eng.]
14. Chugunov I., Nasibova O. (2021). *Public funding of social protection: Impact on social indicators in Eurozone countries*. *Investment Management and Financial Innovations*, 18/2. 181–192. [in Eng.]

ДАНІ ПРО АВТОРА

Адаменко Ірина Петрівна, кандидат економічних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного фінансового інституту Київського національного торговельно-економічного університету
e-mail: irynadamenko@gmail.com
orcid.org/0000-0002-5951-2145
Researcher ID: B-3587-2018

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Адаменко Ирина Петровна, кандидат экономических наук, старший исследователь, ведущий научный сотрудник Научно-исследовательского финансового института Киевского национального торгово-экономического университета
e-mail: irynadamenko@gmail.com

DATA ABOUT THE AUTHOR

Adamenko Iryna, Candidate of Economic Sciences (Ph. D.), Senior Researcher, Leading Research Officer, Scientific Research Financial Institute, Kyiv National University of Trade and Economics
e-mail: irynadamenko@gmail.com